09/03/2022

Μητροπολίτης Αργολίδος: «Η καλοσύνη των Αγίων»

/ Γνώμες

Η ΚΑΛΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Του Μητροπολίτου Αργολίδος Νεκταρίου

Επισκέφθηκε πριν από χρόνια τον Άγιο Παΐσιο ένας νέος σε άθλια κατάσταση και του είπε.

–Γέροντα, εμένα δεν με αγαπάει κανείς, δεν με έχει ακούσει κανείς. Θέλω να με ακούσεις.

Ο Άγιος Παΐσιος συμφώνησε. Κάθισαν στο πεζούλι και ο νεαρός άρχισε να μιλάει ακατάπαυστα. Είχε φτάσει σε μεγάλη απελπισία.

Ο Γέροντας είχε μουδιάσει στο πεζούλι, είχε παγώσει, αλλά προτίμησε να μην τον διακόψει ούτε λεπτό, ούτε να σηκωθεί, για να μην του δείξει ότι κουράστηκε ή ότι βαρέθηκε και δεν τον ακούει. Για την εύθραυστη υγεία του ήταν πραγματικά ένα μαρτύριο, μια θυσία. Διηγείτο ο ίδιος:

-Όταν πέρασε η ώρα, προσπαθούσα να μην κουνηθώ ούτε απ' εδώ ούτε από κει, για να μην του δώσω την εντύπωση ότι βαρέθηκα. Επί εννιάμισι ώρες καθόμουν και τον άκουγα. Ήμουν από αγρυπνία, είχα προβλήματα με τα έντερά μου και καθόμουν σε μια πλάκα και κρύωνα. Αφού τον δέχτηκα, έπρεπε να τελειώσω. Αν π.χ. τον κρατούσα οκτώμισι ώρες και μετά τον έδιωχνα, άδικος και ο κόπος των οκτώμισι ωρών.

Ο νέος έφυγε αναπαυμένος και θεραπευμένος. Ο Θεός, βλέποντας αυτή τη θυσιαστική αγάπη του Γέροντα, θεράπευσε τον ταλαίπωρο αυτό άνθρωπο. Και ο γέροντας κατέληξε:

–Την άλλη μέρα ήρθε ο αδερφός του να μ' ευχαριστήσει. «Τι μ' ευχαριστείς; Τι έκανα; Αυτός υπέφερε οκτώ χρόνια κι εγώ που τον άκουσα εννιάμισι ώρες έκανα τίποτα;» Ο άνθρωπος τακτοποιήθηκε, τώρα είναι καθηγητής και οικογενειάρχης πιστός, έρχεται και με βλέπει.

Όταν άκουσα αυτό το περιστατικό για πρώτη φορά έμεινα έκπληκτος. Όχι βέβαια για το θαύμα, αν έγινε ή δεν έγινε, αλλά γιατί δείχνει μια μεγάλη αλήθεια. Ότι ο άγιος Παΐσιος, όπως και όλοι οι Άγιοι, ήταν άνθρωποι αγάπης και καλοσύνης. Ποιος θα καθόταν να ακούσει έναν προβληματικό άνθρωπο επί εννιάμισι ώρες, χωρίς σταματημό; Ούτε πέντε λεπτά δεν αντέχουμε να ακούμε τον άλλον. Και αυτά τα πέντε λεπτά, δεν ακούμε τι λέει, αλλά αδημονούμε πώς θα τον διακόψουμε για να συνεχίσουμε εμείς.

Όταν πολλοί του έλεγαν. Γέροντα πρόσεχε τον εαυτό σου, την υγεία σου, αυτός απαντούσε.

-Όταν έρχονται οι άνθρωποι με τόσα προβλήματα τι να κάνω; Τον εαυτό μου θα κοιτάξω; Δεν ορίζω τον εαυτό μου. Έχω γίνει πρόγραμμα των ανθρώπων. Παλαιά ο νους μου βυθιζόταν στην προσευχή. Τώρα ζω τα προβλήματα των ανθρώπων. Πολλές φορές πετιέμαι στον ύπνο! Η καρδιά μου γίνεται κιμάς.

Αυτή η αγάπη του και η υπέρμετρη καλοσύνη του ήταν απόδειξη της αγιότητάς του. Και γνωρίζω πολλούς ανθρώπους, αδιάφορους στην πίστη, που και μόνο η επικοινωνία μαζί του, τους αλλοίωνε. Πολλοί βρήκαν την πίστη κοντά του. Άλλωστε, «*άγιος είναι αυτός που κάνει εύκολο στους άλλους να πιστέψουν στον Θεό*

».

Αφορμή για να γράψω τούτες τις γραμμές, στάθηκε η κριτική που ξεσήκωσε η τηλεοπτική σειρά για την ζωή του Αγίου Παϊσίου. Από την άλλη πλευρά, δεν πέρασε μία εβδομάδα και τα περίπτερα, κατακλύστηκαν από εφημερίδες με ένθετα διάφορες εκδόσεις για τον άγιο Παΐσιο. Τα θαύματα του αγίου Παϊσίου, οι προφητείες του αγίου Παϊσίου και άλλα παρόμοια. Φτηνιάρικες και πρόχειρες εκδόσεις που σίγουρα ευτελίζουν τον άγιο. Όσοι τον γνωρίσαμε, από κοντά και δεχθήκαμε την ευεργετική αγάπη του, θλιβόμαστε αφάνταστα από αυτή την κακοποίηση του ονόματος του. Όσες φορές προσπάθησα να διαβάσω όλες αυτές τις άθλιες φυλλάδες, δεν άντεξα. Τίς έριχνα στον κάδο της ανακύκλωσης.

Γνωρίζω από πρώτο χέρι πόσο ο άγιος Παΐσιος ενοχλείτο από όλη αυτή την παραφιλολογία, τις υπερβολές, τις διαστρεβλώσεις των λόγων του. Και πολλές φορές διαμαρτυρόταν για τους «*ευλαβείς βλαμμένους*», όπως τους ονόμαζε, που διέδιδαν πράγματα τα οποία δεν είπε. Άλλοτε μιλούσε με δριμύτητα. Άλλοτε τους αντιμετώπιζε με χιούμορ.

Μια μέρα τον επισκέφθηκε κάποιος, όχι για να τον συμβουλευτεί για την πνευματική ζωή, για την προσευχή κ.λπ. αλλά για να δει τα ... φίδια με τα οποία μιλούσε ο άγιος. Όταν το άκουσε ο γέροντας, εμφανώς ενοχλημένος του είπε:

–Κρίμα ρε παιδί μου, έκανες τόσα έξοδα για να δεις φίδια. Τζάμπα ήρθες!

Άλλοτε πάλι τον επισκέφθηκαν πέντε νεαροί, για να δουν ένα ... θαύμα. Του είπαν:

–Γέροντα, θέλουμε να κάνεις εδώ, μπροστά τα μάτια μας, ένα θαύμα, για να πιστέψουμε κι εμείς στον Θεό.

Και ο Γέροντας τους απάντησε:

-Περιμένετε λίγο.

Μπήκε μέσα στο κελί του κι έφερε ένα μαχαίρι και είπε στα παιδιά χαριεντιζόμενος:

-Καθήστε, παιδιά, στη σειρά. Θα σας κόψω τα κεφάλια και μετά θα τα κολλήσω με θαυματουργικό τρόπο! Μόνο, απομακρυνθείτε ο ένας από τον άλλο, για να μην τα μπερδέψω μετά!

Οι νεαροί αμέσως αντέδρασαν και είπαν:

-Όχι! Σε μας κανένα άλλο θαύμα να κάνεις!

Τότε ο γέροντας κάθισε κοντά τους και τους είπε:

-Αν ο Θεός ήθελε να πιστέψουν οι άνθρωποι με τα θαύματα, τότε αυτό θα ήταν πολύ εύκολο, γιατί με μια υπερφυσική ενέργεια, ορατή απ' όλο τον κόσμο, θα τους έκανε όλους να πιστέψουν, Όμως ο Θεός δεν θέλει να πιστεύει ο κόσμος από θαυμασμό στην υπερφυσική Του δύναμη, αλλά θέλει να πιστεύει και να Τον αγαπά για την υπερβολική Του καλοσύνη.

Το υπερφυσικό γεγονός, το θαύμα, ο Θεός ποτέ δεν το κάνει, για να επιδείξει τη δύναμή Του και να κερδίσει έτσι οπαδούς κοντά Του. Τότε κάνει το θαύμα ο Θεός, όταν πρέπει να αναπληρώσει την ανθρώπινη αδυναμία. Ακούστε ένα παράδειγμα. Αν έχουμε μια ασθένεια και θέλουμε να θεραπευτούμε, πρέπει να πάμε σ' ένα γιατρό. Κι αν εκείνος αδυνατεί και δεν μπορεί να μας γιατρέψει , τότε πρέπει να καταφύγουμε στο Θεό, για να κάνει το θαύμα Του.

-Τι ακούει ο Θεός από μας! Ευτυχώς που δεν μας παίρνει τοις μετρητοίς.

Δυστυχώς δεν είναι μόνο τα φτηνιάρικα αυτά βιβλία που αποπροσανατολίζουν, αλλά και οι γνωστές εφημερίδες, των γνωστών κατευθύνσεων, που σχεδόν καθημερινά με πηχυαίους τίτλους προσπαθούν να τραβήξουν το ενδιαφέρον των περαστικών και να πουλήσουν φύλλα. Όλοι βέβαια οι τίτλοι αποκλειστικό θέμα έχουν τις "ανύπαρκτες" προφητείες του αγίου Παϊσίου ή και άλλων γερόντων. Σήμερα μάλιστα με τον πόλεμο της Ουκρανίας οι "προφητείες" αυξήθηκαν στο κατακόρυφο.

Δεν αρνούμαι ότι οι άγιοι είχαν χαρίσματα, αλλά δεν ήταν αυτό το πρωτεύον. Το κύριο χάρισμα τους, ήταν η αγάπη προς τον Χριστό και τα πλάσματα του. Όλα τα άλλα χαρίσματα χωρίς αυτή την αγάπη, δεν έχουν κανένα νόημα. Όταν οι Κορίνθιοι τσακώνονταν για το ποιο είναι το μεγαλύτερο χάρισμα, το προφητικό, το προορατικό, το θαυματουργικό, η γλωσσολαλία, το διορατικό κ.λπ. ο απ. Παύλος τους απάντησε, ότι όλα αυτά χωρίς το κατ' εξοχήν χάρισμα, την αγάπη, είναι μηδέν. Με αυτή την αφορμή έγραψε ο απόστολος τον περίφημο ύμνο της αγάπης.

Οφείλω να ομολογήσω πως αν δεν είχα γνωρίσει τον άγιο Παΐσιο και διάβαζα μόνον αυτές τις άθλιες φυλλάδες, θα είχα και εγώ την εντύπωση ότι ο άγιος Παΐσιος ήταν κάτι σαν "ορθόδοξο" μέντιουμ. Επομένως σε κάποιο βαθμό, δεν μπορώ να μην δικαιολογήσω την αντίδραση και την σκληρή κριτική κάποιων αρνητών. Κάποιες φορές είναι και δείγμα υγείας, να αρνείται κανείς κακέκτυπες απεικονίσεις του Θεού και των αγίων Του.

Αφορμή για να εκφράσουν την οξύτατη αντίδραση τους, ήταν η σειρά για τον άγιο Παΐσιο, την χαρακτήρισαν μάλιστα και ως "παραμύθια". Ομολογώ ότι δεν είμαι ειδικός και δεν έχω τις γνώσεις να κρίνω την σειρά από πλευράς καλλιτεχνικής. Όμως μου κάνει εντύπωση πως η σκληρή κριτική στρέφεται αποκλειστικά σ' αυτή την σειρά, όπως και λίγους μήνες πριν, στην ταινία για τον άγιο Νεκτάριο. Καταλαβαίνω πως είναι δύσκολο να διαχειριστείς τέτοιες ταινίες που σπάνε ταμεία και έχουν τέτοια υψηλή ακροαματικότητα. Για έναν άνθρωπο που νομίζει ότι η πίστη έχει μπει στο χρονοντούλαπο της ιστορίας, η στάση αυτή των ανθρώπων ξαφνιάζει. Άλλωστε για τους αρνητές οτιδήποτε αγγίζει θέματα πίστης, μεταφυσικής κ.λπ. ειδικά τα τελευταία χρόνια, θα πρέπει με κάθε τρόπο να θαφτεί, να διαστρεβλωθεί, να παραμεριστεί.

Ρωτώ όμως. Γιατί τόση ενόχληση για την συγκεκριμένη σειρά; Και γιατί τέτοια μονομέρεια; Είναι ευχαριστημένοι από τις υπόλοιπες παραγωγές κι εκπομπές της τηλεόρασης; Ποιος σοβαρός άνθρωπος, που αναζητάει μια στοιχειώδη ποιότητα ζωής, μπορεί να αντέξει πάνω από μισή ώρα απέναντι από την οθόνη; Όπως γράφει γνωστός συγγραφέας και διανοητής.

«*Η τηλεόραση είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό σκουπιδότοπος: χυδαία ριάλιτι σόου, κουτσομπολιό, τηλεπαιχνίδια, μαγειρέματα, χοντροκομμένη ψυχαγωγία. Όταν ένα κανάλι δείχνει το Big Brother, ποια αξιοπιστία μπορεί να διεκδικήσει η πολιτική κριτική του, εν ονόματι μάλιστα αρχών και αξιών, στην τάδε ή στη δείνα κυβέρνηση, κόμμα, πολιτικό πρόσωπο; Καταστρέφουν μυαλά και ψυχές*».

Αναρωτιέμαι κι εγώ πως όλοι οι αυστηροί κριτές ενοχλήθηκαν μόνο από την σειρά για τον άγιο Παΐσιο και δεν ενοχλήθηκαν ούτε διαμαρτυρήθηκαν π.χ. για το Survivor και τον εξευτελισμό του ανθρώπινου προσώπου;

Τέτοιες ευαισθησίες είχαν οι άγιοι που όχι μόνο σέβονταν τον άνθρωπο, αλλά τον αγαπούσαν και προσπαθούσαν να του δείξουν έναν άλλο τρόπο ζωής. Και βέβαια δεν “χαϊδεύαν”, ούτε έκλειναν τα μάτια σε όσους ευτέλιζαν το ανθρώπινο πρόσωπο. Είναι χαρακτηριστικό το επόμενο περιστατικό, το οποίο διηγείται πρώην παραγωγός “καλών” ταινιών.

«Εγώ δεν πίστευα καθόλου. Έκανα ένα πολύ άσχημο επάγγελμα. Γύριζα αισχρές ταινίες. Είχα νοικιάσει ένα διαμέρισμα και κινηματογραφικές μηχανές και έκανα τέτοιες ταινίες. Τις πουλούσα και έβγαζα πολλά χρήματα... Είχα αγοράσει και ακριβό αυτοκίνητο Μερσεντές.

Άκουγα για τον Παΐσιο και τους κορόιδευα... γελούσα. Μια μέρα «μου την έδωσε» και λέω: Θα πάω να δω πως τους «δουλεύει» ο καλόγερος! Πάω στο κελί του, ανακατεύομαι με τον κόσμο και παρατηρώ να δω τι κάνει! Να βρω πως τους «δουλεύει»... Κάθισα αρκετή ώρα. Στο τέλος μείναμε τρείς.

-Καθίστε να σας κεράσω, μας λέει ο Γέροντας.

Πάει μέσα και φέρνει σε ένα πιατάκι τρία λουκούμια. Δίνει στον πρώτο, δίνει στον δεύτερο και έρχεται μπροστά μου και με κοιτά στα μάτια. Γυρίζει το πιατάκι και ρίχνει το γλυκό στις λάσπες.

-Μου έπεσε, λέει, πάρε το και φάε...

-Τι, από τις λάσπες θα το φάω;... διαμαρτυρήθηκα. Με κοιτά στα μάτια με νόημα και μου λέει:

-Γιατί; Εσύ πώς ταΐζεις λάσπες τους ανθρώπους;

Έπαθα «την πλάκα μου». Σηκώθηκα και έφυγα τρέχοντας. Πήγα στο ξενοδοχείο στις Καρυές. Όλη τη νύχτα δεν κοιμήθηκα. Την άλλη μέρα, πρωί- πρωί, ξαναπάω κάτω.

-Θέλω να μιλήσουμε, του λέω.

-Αν θέλεις να μιλήσουμε, μου λέει αυστηρά, πήγαινε πρώτα να πουλήσεις τις μηχανές, που έχεις στο διαμέρισμα, να το ξενοικιάσεις και μετά να έλθεις. Τώρα δεν μιλάμε... Και με έδιωξε... Δηλαδή μου τα είπε ακόμα πιο φανερά τα πράγματα.

Πήγα πίσω και σε ένα μήνα τα είχα πουλήσει όλα. Ξαναπήγα γρήγορα να τον δω. Τώρα με δέχτηκε χαρούμενος. Μιλήσαμε πολλή ώρα. Πήγαινα συχνά στην αρχή! Με βοήθησε να μπω σε μια σειρά. Εξομολογούμαι, κοινωνάω. Βρήκα και μια καλή δουλειά. Δόξα τῷ Θεῷ».

Μεταξύ των αυστηρών κριτικών είναι και κάποιοι που κομπάζουν για τις ερωτικές τους κατακτήσεις και σεξουαλικές τους επιδόσεις. Μιλούν μάλιστα με αριθμούς και στατιστικές... Δικαίωμα τους. Το μήνυμα όμως που εισπράττουμε είναι πως μάλλον δεν έμαθαν να αγαπάνε, αλλά να χρησιμοποιούν τους άλλους. Αφήνω βέβαια ανοιχτό το ενδεχόμενο όλ' αυτά τα νούμερα να είναι παραμύθια... Ένδειξη ναρκισσισμού, προσπάθεια επιβεβαίωσης. Γνωστά πράγματα!

Όσοι γνωρίσαμε τους αγίους, σίγουρα δεν μας παραμύθιαζαν, όμως μας παραμυθούσαν, τουτέστιν, δεν μας ξεγελούσαν με ψέματα, αλλά μας παρηγορούσαν στις πτώσεις, τις δυσκολίες, τις αγωνίες μας. Η άδολη αγάπη και η καλοσύνη τους φώτιζαν τη ζωή μας. Μας έδειχναν πως η αγάπη δεν είναι ροζ αισθηματάκια που έχουν διάρκεια "*όσο κρατάει ένας καφές*", αλλά κάτι άλλο πολύ βαθύτερο και μονιμότερο. Η αγάπη και η καλοσύνη των αγίων ασύγκριτα πιο ψηλά από την καλοσύνη των ξένων...

Θα προσθέσω και κάτι ακόμη για τους χριστιανούς κληρικούς και λαϊκούς, οι οποίοι αντιμετωπίζουν τους αρνητές, άθεους, βλάσφημους κ.λπ. με μία επιθετικότητα που δεν ταιριάζει σε μαθητές του Ιησού Χριστού. Κατάρες, αφορισμοί, ακόμη και διαδηλώσεις. Δεν μιλάμε για μια σοβαρή κριτική, αλλά για στάση που παραπέμπει σε φονταμενταλιστικά κινήματα. Κάποτε θα πρέπει να μάθουμε να ακούμε τον βαθύτερο λυγμό του άλλου, που μπορεί να εκφράζεται με επιθετικότητα ακόμη και χυδαιότητα. Ας σκεφτούμε μήπως αυτή η επιθετικότητα και η άρνηση κρύβει μέσα της πολύ πόνο και αγωνία και χρειάζεται διαφορετική αντιμετώπιση; Σ' όλους όσοι έχουν την τάση να θεωρούν τους άλλους ως εχθρούς της πίστης, θυμίζω την εκπληκτική φράση της γερόντισσας Γαβριηλίας. «*Ο Θεός όπως αγαπάει εσένα, αγαπάει και τον εχθρό σου! Το ίδιο ακριβώς!*»

Τελειώνω με ένα περιστατικό του αγίου Παϊσίου, που δείχνει την απλοχεριά της αγάπης και καλοσύνης του.

«Μια φορά τον βρήκε κάποιος να κουβεντιάζει με μια παρέα νεαρών που μιλούσαν με αναίδεια. Πλησίασε και είπε ενοχλημένος:

-Γέροντα, πως τους ανέχεσαι; Διώξε τους, τέλος πάντων!

Ο Γέροντας δεν του έδωσε σημασία. Ύστερα όμως από λίγο, αυτός ξαναπήγε και

το επανέλαβε. Τον κοίταξε τότε με βλέμμα πονεμένο και τον ρώτησε:

-Εσένα πως σε ανέχεται ο Θεός; Το σκέφτηκες καμιά φορά»;